

Förändringsresa - manus/förklaring till presentation

BILD 1

Välkomna! Vi ska göra en förändringsresa i hållbarhetsomställning tillsammans.

BILD 2

Denna workshop innehåller tre delar:

- Trattmetaforen
- Hållbarhetsprinciperna
- ABCD-metoden (det är den som är själva resan).

Källan till dessa tre är Sustainability Handbook, en bok med metoder framtagna forskare vid Blekinge Tekniska Högskola.

BILD 3

Syfte med den här workshopen är att vi ska skapa en hållbarhetsplan för folkhögskolan med konkreta åtgärder.

BILD 4

Vi behöver gå igenom några saker innan vi börjar resan.

Vi börjar med Trattmetaforen.

Den visar hur vårt handlingsutrymme i världen kommer att minska över tid.

BILD 5

Ju mer tiden går, desto mer kommer följande att minska i vårt samhälle, vår värld:

- Tillgång till resurser
- Kapacitet att återställa
- Tid att hindra oåterkalleliga "tipping points"
- Rättvisa och jämställdhet

BILD 6

Samtidigt kommer andra saker att öka. Till exempel:

- Världens befolkning
- Globala behov
- Hårdare lagar och regler (t ex nya EU-regler, som plastskatt, drivmedelsskatt, krav på att företag ska klimatredovisa, gamla system som fasas ut med mera)
- Trycket på marknaden
- Konkurrens

Detta gör att vårt handlingsutrymme minskar, smalnar av, som denna tratt.

BILD 7

Om vi fortsätter leva som vi gör så kommer vårt ohållbara samhälle, illustrerat av denna industribyggnad med utsläpp, att krascha in i väggen på tratten.

BILD 8

Vi behöver därför hitta ett sätt att leva som gör att vi tar oss in genom den smala passagen på tratten.

BILD 9

Det gör vi genom att förhålla oss till de 8 hållbarhetsprinciperna, som vi ska gå igenom nu.

BILD 10

Dessa 8 hållbarhetsprinciper är också framtagna av en rad forskare inom olika fält och sammanställda av Blekinge Tekniska Högskola. De symboliserar de 8 saker som är de minsta gemensamma nämnarna för hållbarhet, enligt dessa.

BILD 11

Tre stycken ekologiska hållbarhetsprinciper, som handlar om vår jord och våra resurser.

BILD 12

Fem stycken sociala hållbarhetsprinciper som handlar om oss människor.

BILD 13

Den första handlar om fossila bränslen. Att vi behöver sluta använda dessa.

BILD 14

Nästa handlar om skadliga kemikalier, att vi behöver sluta använda kemikalier som är främmande för naturen och ej nedbrytbara.

BILD 15

Nästa handlar om naturens resurser, så som skog och hav, att vi ska värna om, och sluta slösa på, dessa.

BILD 16

Den första sociala hållbarhetsprincipen handlar om att värna om människors fysiska och psykiska hälsa.

BILD 17

Nästa handlar om att värna om människors rätt till inflytande. Demokratiska rättigheter och yttrandefrihet.

BILD 18

Nästa handlar om att främja människors rätt till kunskap och lärande.

BILD 19

Nästa handlar om jämlikhet och jämställdhet och att motverka diskriminering.

BILD 20

Den sista handlar om att främja människors rätt till kulturella uttryck, till exempel att utöva sin religion.

BILD 21

Med trattmetaforen och hållbarhetsprinciperna i ryggsäcken ska vi nu ska vi gå igenom de fyra stegen i ABCD-metoden, alltså själva förändringsresan.

BILD 22

Steg A: Visionen. Hur ser vår hållbara framtid ut, om xx år? (Ni kan tidsbestämma om ni vill).

Visionen måste rymmas inom de 8 hållbarhetsprinciperna - annars kan den inte få plats i trattens smala passage.

Forma en vision där ni fokuserar på **vinsten**, vad man **får**, av att ställa om och leva inom ramarna för hållbarhetsprinciperna.

BILD 23

Steg B: Nuläget. Med utgångsläge från visionen backar vi bakåt. Hur ser vårt nuläge ut? På vilket sätt bryter vi mot hållbarhetsprinciperna idag?

BILD 24

I nuläget kan man likna oss vid en vandrare som står nere på marken och blickar bort mot visionen längre fram.

BILD 25

Steg C: Glappet mellan nuläget och visionen. Hur tar vi oss igenom den smala passagen i tratten? I detta steg handlar det om ohämmad brainstorming - här ska alla idéer ösas ur och komma fram. Pilarna inne i tratten symboliserar idéer, förslag på konkreta åtgärder för att ta sig framåt, genom tratten.

BILD 26

Steg D: Prioritera åtgärder. Här väljer vi ut de bästa idéerna för att ta oss igenom tratten, från nuläget till visionen.

BILD 27

Inom vilka områden finns och verkar vi på folkhögskolan? Var kan vi skapa förändring? Här är förslag på några rubriker/teman att jobba med.

BILD 28

Men det kanske finns fler, nya, okända, som vi upptäcker under resans gång.

BILD 29

Nu ska vi påbörja själva resan. Vi börjar med steg A: Visionen.

BILD 30

Hur ser vår hållbara vision ut? Arbeta fram tillsammans. *Förslag på metod finns i slutet av presentationen, "den rosa delen".*

BILD 31

Använd denna bild med dessa frågeställningar för stöd i arbetet med att ta fram visionen.

BILD 32

Steg B: Nuläget.

BILD 33

På vilket sätt bryter vi mot hållbarhetsprinciperna idag? Förslag på metod/upplägg av detta steg finns i slutet av presentationen, "den rosa delen".

BILD 34

Använd denna bild med dessa frågeställningar för stöd i arbetet med att kartlägga nuläget.

BILD 35

Steg C: Glappet mellan nuläget och visionen

BILD 36

Hur tar vi oss framåt, från nuläget, mot visionen, tillsammans? I detta läge är det viktigt med ohämmad brainstorm över yrkesgruppsgränserna. Här finns inga rätt eller fel. Alla förslag ska upp på bordet. Så konkreta som möjligt! Förslag på metod/upplägg av detta steg finns i slutet av presentationen, "den rosa delen".

BILD 37

Använd denna bild med dessa frågeställningar för stöd i arbetet med att brainstorma fram konkreta åtgärder.

BILD 38

Steg D: Prioritera.

BILD 39

Använd denna effektkarta när ni sorterar och prioriterar de olika konkreta åtgärderna.

BILD 40

Med detta som grogrund kan ni skapa en handlingsplan utifrån de konkreta åtgärderna ni arbetat fram. Tidsuppskatta hur lång tid åtgärderna kan ta och bestäm vem som ska göra det.

BILD 41

Återbesök ABCD-metoden.

BILD 42

Cirka 3-6 månader efter ni haft workshopen, samlas igen och återbesök visionen. Stämmer den fortfarande? Har vi ändrat oss? Återbesök även steg B, C och D.

Optimera handlingsplanen utefter tidens gång. Låt den vara ett levande dokument!

BILD 43-47 "Den rosa delen"

Här beskrivs en rad metoder som användes under Folkhögskolornas hållbarhetskonferens 1-2 december på Hagabergs folkhögskola, med förslag till vilket steg i resan de kan användas till. Här är det fritt att utforma upplägg själva utifrån gruppens storlek osv. Metoderna beskrivs utförligt på sidorna.